

zonetakster for postbefordring af enkeltforsendelser i Danmark. Som udgangspunkt skal en lavere lokal- eller zonetakst kunne begrundes i tilsvarende lavere omkostninger til sortering og transport af forsendelserne. Postsortering er i dag i høj grad kendetegnet ved mekanisering, samt at al post efter indsamlingen bliver behandlet ved centrale postcentre, hvor posten bliver sorteret og sat for derefter at blive befordret til lokalområdet til omdeling. Dette betyder, at argumentet for eventuelt at opgive landsdækkende enhedstakster svækkes.

Det kan endvidere oplyses, at alle de kendte pakkeoperatører i Danmark frivilligt anvender landsdækkende listepriiser for befordringen af enkeltforsendelser. Det antyder, at de fordele, der er ved at have landsdækkende enhedstakster (f.eks. større gennemsigtighed over for kunderne og mindre administrative omkostninger ved at håndtere geografisk afhængige priser), overstiger ulemperne, dvs. primært en manglende sammenhæng mellem pris og omkostninger. Set fra den befordringspligtige virksomheds side er kravet om landsdækkende enhedstakster derfor formentlig ikke nævneværdigt omkostningsfuldt.

Det synes på den baggrund hensigtsmæssigt, at landsdækkende enhedstakster bliver opretholdt også i fremtiden. Dels fordi landsdækkende enhedstakster er gældende i de fleste lande i Europa, dels fordi afstandene i Danmark næppe kan begrunde differentierede priser.

Såfremt der sker en liberalisering i en hurtigere takt end EU's liberaliseringsplan, f.eks. ved at der gives tilladelse til omdeling af masseforsendelser eller Direct Mail, kunne det evt. tillige overvejes at ændre lovgivningen, således at kravet om landsdækkende postbefordring til ensartede priser fremover kun skal gælde enkeltforsendelser. Hensynet til de mindre erhvervsdrivende og private brugere af postsystemet, der typisk kun anvender postsystemet lejlighedsvist, kan herved fortsat tilgodeses.

Den befordringspligtige virksomhed vil vedrørende en sådan indskrænkning have mulighed for at fastsætte en særlig stykpris, eller der kan ydes en rabatteret takst, hvor rabatten er afspejlet i bl.a. mængde, afstand, forbehandling m.v. for f.eks. følgende indleveringer:

- forsendelser, der modtages i partier fra én afsender,
- forsendelser, der er konsolideret fra flere afsendere,

- partier af post, der er forbehandlet,
- partier af post, der kun skal omdeles inden for et nærmere afgrænset område.

Den befordringspligtige virksomhed er fortsat qua sin dominerende stilling på markedet bundet af de almindelige konkurrenceretlige krav om, at rabatterne ikke må være diskriminerende m.v.

2.2. Prisloftsmodellen

Den nuværende prisloftsmodel regulerer taksterne for breve og økonomibreve omfattet af eneretten (vægt op til 100 gram). Udgangspunktet for reguleringen er Post Danmarks bruttopriser, det vil sige de takster, som fremgår af takstabellerne. Prisloftsmodellen fungerer på den måde, at udviklingen i et vægtet gennemsnit af taksterne for en gruppe af forsendelser sammenholdes med den generelle prisudvikling. Prisindekset for Post Danmarks tjenester må således ikke i en given periode stige mere end forbrugerprisindekset fratrukket 1 pct. point pr. år.

Ved fastsættelsen af anvendelsen af en prisloftsmodel var holdningen dengang, at man ikke ønskede, at taksterne skulle stige mere end forbrugerprisindekset. Fradraget på 1 pct. point er indført med henblik på at lægge pres på Post Danmark A/S for at effektivisere. Modellen indebærer således, at Post Danmark A/S for at fastholde indtjeningen skal have en produktivtetsvækst, der årligt er 1 pct. point højere end gennemsnittet for samtlige de virksomheder og varer, der implicit indgår i beregningen af forbrugerprisindekset. Hvis Post Danmark A/S kan opnå en endnu bedre relativ produktivtetsvækst, vil det resultere i et større overskud, hvis ikke i faldende overskud i virksomheden.

Det væsentligste formål med at anvende en prisloftsmodel frem for at regulere de enkelte takster, er, at prisloftet for en gruppe af forsendelser danner en overordnet ramme for takst udviklingen i en forud fastsat periode. Inden for rammerne kan operatøren ud fra forretningsmæssige overvejelser foretage individuelle variationer i enkelttaksterne. Der opnås altså en forretningsmæssig fleksibilitet.

Det betyder i praksis, at operatøren har mulighed for at overføre en mulig prisstigning fra et vægtinterval til et andet vægtinterval inden for den gruppe af forsendelser, som reguleres af prisloftsmodellen. Denne mulighed er blevet benyttet af Post Danmark A/S, jf. tabellen nedenfor.